

BONIFATIUS EN ALDEBOARN

Bonifatius werd gedood ergens aan de oever van het water de Boorne. Dat lezen we in de oudste schriftelijk bron, de vita van Willibald. Aldeboarn was vanouds een handelsplaats aan de Boarn (Boorne), met een open verbinding via de Boarn en Middelsee naar de Waddensee en Noordzee.

Wandelen langs de Boorne dat kan nu nog bij Aldeboarn. De foto's in dit document zijn aan de oever gemaakt.

De kerkgeschiedenis van Aldeboarn zou volgens de verhalen, beginnen bij Bonifatius die in 754 aan de oevers van Boorne voet aan wal zet.

“Ao 754 heeft Bisschop Bonifacius het Dorp Oudeboorn gesticht, en is in 't zelve jaar met 52 van zyne mede-gezelen tot Dockum doodt geslagen”, schrijft Winsemius in zijn Chronique van Vriesland Franeker 1622.

Aan de Boorne zou hij vanuit een wel (bron) gedoopt hebben. Boven die bron zou een kapel gebouwd zijn en vervolgens een tufstenen kerk. Zo lezen we verder bij Winsemius: *“Het dorp Boorn heeft den name van den Borne oft Bron, welkche een fonteyn ofte springende water is, boven welkce in voortijden de inghesaetenen de kerkcke gebout hebben, als ten huydigen dage te sien is”*. Het zou hier dan gaan om de bron waar Bonifatius uit zou hebben gedoopt.*

Cas Hofstee vertaalde op mijn verzoek wat Willibald schreef en concludeert:

“Mijn conclusie uit wat Willibald schrijft en wat er historisch vaststaat, zou kunnen zijn:

- * Bonifatius reist na de winter van 753-754 naar Friesland
- * Hij bereikt veilig de Boorne, daar waar deze de grens vormt tussen Ooster- en Westergo. Dit is een groot gebied, ruwweg tussen het huidige Irnsum en Het Bildt, ook wel de Middelsee genoemd
- * Hij zette voet aan wal op het Oostergo, omdat de Franken de Friezen daarheen gedreven hadden. Daar trekt hij predikend en bekerend rond.
- * Hij slaat in de zomer van 754 (Willibald noemt geen nauwkeurige datum) met zijn aanzienlijke gevolg zijn tenten op aan de oever van de Boorne / Middelsee.
- * Mensen komen naar hem toe om de prediker te horen en laten zich bekeren.
- * Bonifatius stelt een datum vast voor hun confirmatie [*sacrament van het vormsel*], maar in plaats van de bekeerlingen komen op die dag bij het ochtendkrieken strijdbare mannen die de bisschop en zijn mannen ombrengen.
- * Dokkum word niet genoemd, ook niet in de beschrijving van de nasleep. Bonifatius' lichaam wordt per schip over het Aelmeer vervoerd naar het zuiden [*via de Utrechtse Vecht naar Utrecht, Dorestad, Mainz, Fulda*]. Er word geen lange reis over land beschreven voor het water wordt bereikt. Waar Bonifatius is vermoord blijft voor mij daarmee onzeker.

Het enige wat ik zou kunnen concluderen uit de bronnen is: aan de oever van de Boorne/ Middelsee.”

De Boorne ten oosten van Aldeboarn.

ALGEMENE HOOGTEKAART NEDERLAND VERTELT

Dat er in de 8^e eeuw ook in Aldeboarn al mensen woonden en Bonifatius er zijn tenten kon opslaan is aannemelijk als je de hoogtekaart (<https://www.ahn.nl/>) bekijkt:

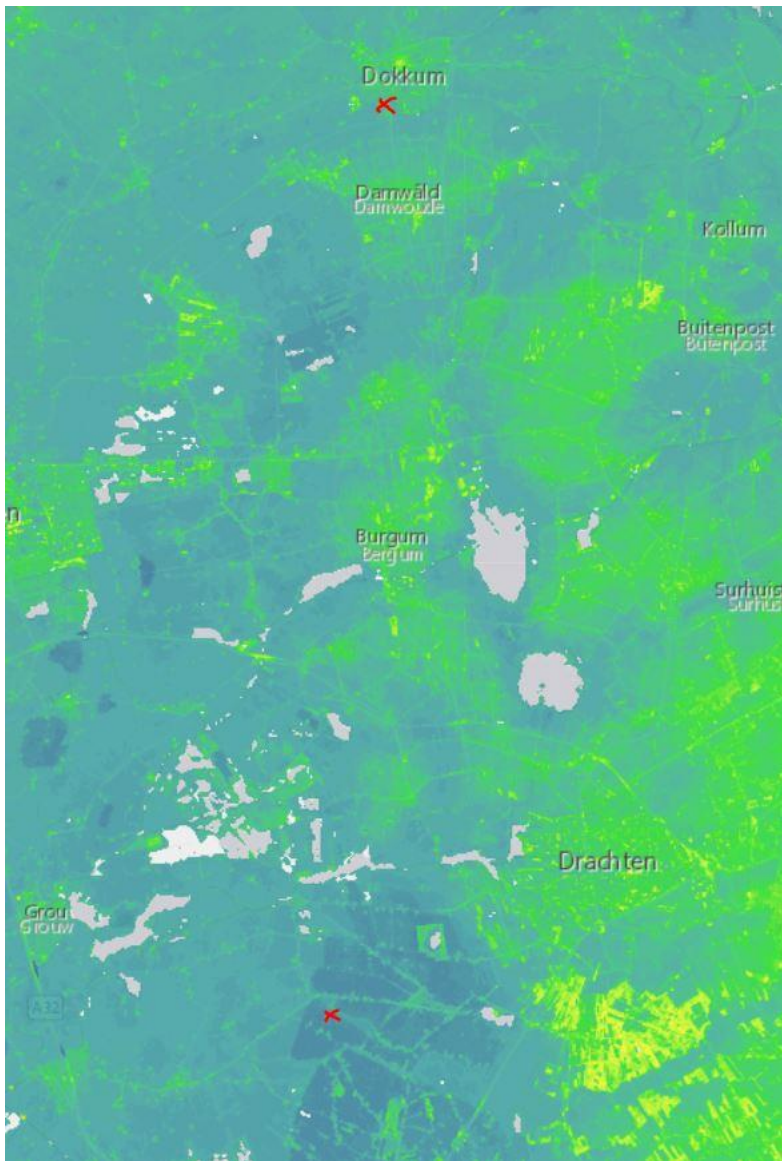

De rivier de Boorne stroomt door het huidige Aldeboarn en Akkrum. Wat groen is, is hoger gelegen grond, die - in de tijd dat er nog geen dijken en waterschappen waren - bij vloed toch droog bleef.

Andere hoger gelegen delen van Oostergo op de huidige hoogtekkaart zijn Burgum, Damwoude en Dokkum. Zie Aldeboarn bij het onderste rode kruisje.

Bron: <https://www.ahn.nl/>

De kerk in Aldeboarn, open voor bezoekers.

Foto's en tekst:
Kees Slijkerman
27-12-2023

*Informatie van: <http://www.pgaldeboarn.nl/wp-content/uploads/Tussen-de-St.-Pancratius-kerk-en-de-Doelhofkerk-2e-druk-1.pdf>